



Õiguskantsler

Saarde Vallavolikogu  
info@saarde.ee

Teie nr

Meie 08.12.2025 nr 6-4/252406/2508846

## Saarde Vallavolikogu töökorra § 17 lõige 7

Lugupeetud volikogu esimees

Saarde valla elanik palus õiguskantsleril kontrollida, kas Saarde Vallavolikogu 7. augusti 2025. a määruse nr 67 „[Saarde Vallavolikogu töökorra](#)“ § 17 lõige 7 on kooskõlas seadusega

Saarde Vallavolikogu töökorra § 17 lõige 7 sätestab: „Kui hääletamise tulemusel jagunevad poolt- ja vastuhääled võrdselt, korraldatakse täiendav arutelu ja pärast arutelu kordushääletus. Kui ka kordushääletus ei anna tulemust, peatatakse eelnõu menetlemine ja kui see on ajaliselt võimalik, jätkatakse arutelu volikogu järgmisel istungil. Kui kordushääletus ei anna tulemust ja eelnõu ei ole võimalik tähtaegadest tulenevalt või muul mõjuval põhjusel järgmisel volikogu istungil arutada, siis otsustab hääletustulemuse volikogu esimehe antud häääl.“

Leian, et Saarde Vallavolikogu töökorra § 17 lõike 7 kolmas lause on vastuolus volikogu liikme mandaadi võrdse teostamise põhimõttega ([Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) (PS) § 12 lg 1) ja häälteenamuse põhimõttega ([kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 45 lõige 5. Sama lõike teine ja kolmas lause on vastuolus õigusselguse põhimõttega (PS § 10 ja § 13 lg 2).

Volikogul kui põhiseadusorganil (PS § 156) on küll enesekorraldusõigus, kuid seda tuleb teostada kooskõlas seadusega. KOKS ei omista volikogu esimehe häälele teiste volikogu liikmetega võrreldes suuremat kaalu. Olulisuse põhimõttest (PS § 3 lg 1 esimene lause) lähtuvalt tuleb see küsimus reguleerida seaduses. Volikogu esimehe häälele ei saa suuremat kaalu anda volikogu määrusega.

Seaduse kohaselt tehakse volikogu otsused häälteenamusega, seaduses ette nähtud juhtudel ka kvalifitseeritud häälteenamusega. Kui puudub seadusega nõutav häälteenamus, ei saa volikogu otsustust teha.

Palun vallavolikogul viia oma töökorra § 17 lõige 7 põhiseaduse ja seadusega kooskõlla. Ootan Teilt hiljemalt 3. märtsiks 2026 tagasisidet, kuidas on volikogu seda ettepanekut järginud.

### I. Volikogu liikmete häälte võrdsus ja häälteenamus

Põhiseaduse § 12 lõige 1 sätestab üldise võrdsuspõhiõiguse, mis hõlmab kõiki eluvaldkondi ja kehtib igaühe kohta (RKPKo 01.10.2007, [3-4-1-14-07](#), p 13). Siit tuleb ka nõue, et kohaliku

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. [info@oiguskantsler.ee](mailto:info@oiguskantsler.ee) [www.oiguskantsler.ee](http://www.oiguskantsler.ee)

omavalitsuse volikogu liikmetel peavad olema võrdsed võimalused mandaati teostada ning võrdne õigus volikogu töös osaleda (vrd RKPJKo 02.05.2005, [3-4-1-3-05](#), p-d 14, 16, 17; 22.06.2023, [5-23-31/18](#), p 27; 02.11.2023, [5-23-37/6](#), p 53).

Volikogu liikmete võrdse kohtlemise põhimõtte ei ole piiramatult. Näiteks on volikogu esimehel seadusest (KOKS § 42 lg 1; § 23 lg 4; § 43 lg-d 1 ja 4; § 44 lg-d 1 ja 2; § 51 lg 1) tulenev eripädevus. KOKS § 42 lõike 1 punkti 4 kohaselt täidab volikogu esimees lisaks talle seaduse alusel pandud ülesannetele ka valla või linna põhimäärusega pandud ülesandeid. Volikogu esimehe hääle suurem kaal teiste volikogu liikmete häältega võrreldes ei ole tema lisaülesanne.

KOKS-i sätted ei võimalda volikogul omistada volikogu esimehe häälele suuremat kaalu kui teiste volikogu liikmete häältele. Olulisuse põhimõtte kohaselt (PS § 3 lg 1 esimene lause) tuleb volikogu esimehe hääle suurem kaal sätestada seadusega (KOKS-is). Hääletamine on võimu teostamise keskne akt.

Vallavolikogu töökorra § 17 lõike 7 kolmas lause on vastuolus ka KOKS § 45 lõikega 5, sest võimaldab volikogul teha otsustuse ka juhul, kui selleks puudub seaduses ette nähtud häälteenamus. Häälteenamus, mis saavutatakse vallavolikogu töökorra § 17 lõike 7 kolmandas lauses ettenähtud viisil, ei ole poolthääle enamusega volikogu koosseisu häälteenamus.

KOKS § 45 lõike 5 kohaselt tehakse volikogu otsustused poolthääle enamusega. See tähendab, et otsustuse poolt on rohkem volikogu liikmeid kui selle vastu. KOKS § 22 lõike 1 punktides 2, 4, 6-9, 10<sup>1</sup>, 14, 15, 18, 24, 25<sup>1</sup> ja 27<sup>1</sup> ning [põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse](#) §-s 7 ettenähtud küsimustes otsustuste vastuvõtmiseks on vaja volikogu koosseisu häälteenamust.

## **II. Vastuolu õigusselguse põhimõttega**

Vallavolikogu töökorra § 17 lõike 7 teine ja kolmas lause algavad nõnda: „Kui [ka] kordushääletus ei anna tulemust [...]“. Lõike esimene lause reguleerib olukordi, kus hääletamise tulemusel jagunevad poolt- ja vastuhääled võrdselt. Seega võib eeldada, et teine ja kolmas lause reguleerivad samasuguseid olukordi.

Kui (kordus)hääletusel saadakse võrdne arv volikogu liikmete poolt- ja vastuhääli, siis on sellist olukorda eksitav ja väär käsitleda nii, et hääletus ei ole andnud tulemust. Sellisel juhul pole otsustust vastu võetud, sest puudub seadusega nõutav häälteenamus.

Õigusselguse põhimõtte (PS § 10 ja § 13 lg 2) nõuab, et õigusakti keel oleks selge, ühetähenduslik ja täpne (RKPJKo 20.12.2016, [3-4-1-3-16](#), p 113). Vallavolikogu töökorra § 17 lõike 7 sõnastus sellele põhimõttele ei vasta.

Lugupidamisega

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Ülle Madise

Vallo Olle 693 8445  
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee